

Sygn. akt III AUa 74/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SO del. do SA Jacek Chaciński (spr.)
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2019 r. w Lublinie

sprawy E. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji E. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 12 grudnia 2018 r. sygn. akt IV U 520/18

oddala apelację.

Jacek Chaciński Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska

Sygn. akt III AUa 74/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił odwołanie E. L. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 7 czerwca 2018 r., mocą której organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do rekompensaty.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

Ubezpieczona E. L. na podstawie decyzji z dnia 01.07.2014r. nabyła prawo do emerytury na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia (...)tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Wcześniej ubiegła się o prawo do emerytury w warunkach szczególnych, ale organ rentowy

odmówił wymienianej przyznania tego prawa, wobec nie udowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych i nie osiągnięcia wieku emerytalnego.

Dnia 11 maja 2018 r. E. L. złożyła kolejny wniosek o przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, do którego załączyła świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 14.06.2017 r.

Decyzją z dnia 7 czerwca 2018 r. organ rentowy odmówił E. L. przyznania prawa do rekompensaty wskazując, że nie udowodniła ona 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał ubezpieczonej za pracę w warunkach szczególnych okresy jej zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w W. wynikające z załączonego przez nią świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 14.06.2017 r. tj. okresy zatrudnienia od 22.08.1972 r. do 28.02.1974 r. i od 01.05.1998 r. do 29.02.2004 r. w łącznym wymiarze 6 lat, 9 miesięcy i 16 dni.

E. L. w okresie od dnia 22.08.1972 r. do 29.02.2004 r. pracowała w (...) Sp. z o.o. w W. Zakładzie Produkcji (...) w K..

Od dnia 22 sierpnia 1972 r. E. L. pracowała na stanowisku pracownika fizycznego w dziale chemii. Zakład Produkcji (...) w K. zajmował się produkcją chemii gospodarczej. Produkowano w tym zakładzie: (...), (...), (...), kleje: (...), (...),(...), kostki (...) do wc, płyny do mycia szyb. W Zakładzie w K. był też dział tworzyw sztucznych, gdzie produkowane były opakowania z tworzyw sztucznych na potrzeby produkcji chemii gospodarczej. Ubezpieczona w okresie od 22 sierpnia 1972 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracowała na hali produkcyjnej przy produkcji wymienionych środków chemii gospodarczej. Następnie od dnia 01.03.1974r. E. L. powierzono obowiązki telefonistki i maszynistki, a z dniem 15 listopada 1975 r. została przeniesiona na stanowisko referenta ekonomicznego w sekcji planowania, zatrudnienia i płac. Od dnia 01.07.1978 r. powierzono ubezpieczonej obowiązki samodzielnego referenta zasiłkowego, a od 01.07.1979 r. samodzielnego referenta ds. płac. W okresie od 01.11.1981 r. do 02.05.1984 r. E. L. przebywała na urlopie wychowawczym.

Od dnia 2 maja 1984 r. E. L. powierzono obowiązki referenta ds. rozliczeń produkcji. Do zakresu jej obowiązków należało: prowadzenie i wystawianie dokumentów produkcyjnych (...),(...), (...) i kart dyspozycyjnych, wystawianie dokumentów (...) na artykuły pomocnicze niezbędne do produkcji, prowadzenie na bieżąco rozliczeń produkcyjnych – codzienne wpisywanie ilości otrzymanych z magazynu dokumentów do zleceń produkcyjnych, terminowe rozliczanie zleceń produkcyjnych (chemii i tworzyw), prowadzenie codziennej ewidencji wykonanych zadań produkcyjnych zarówno ilościowe jak i asortymentowo: miesięcznie i narastająco kwartalnie, kontrola zużycia spirytusu skażonego pobranego do produkcji oraz prowadzenie książki kontrolnej, opracowywanie zaopatrzenia na surowce i opakowania potrzebne do produkcji, wystawianie przepustek pracownikom produkcji na wyjście poza teren zakładu, wykonywanie innych poleceń szefa produkcji (zakres czynności – akta osobowe). Pracę na stanowisku referenta ds. rozliczeń produkcji ubezpieczona wykonywała w oddzielnym pomieszczeniu znajdującym się na dziale chemii. Pracowała w jednym pomieszczeniu z technologiem. Wcześniej przy tym pomieszczeniu odbywała się produkcja kostek (...), ściany były nasączone dwuchlorobenzenem służącymi do ich produkcji, powyższa substancja była szkodliwa dla zdrowia. Warunki pracy w tym pomieszczeniu były uciążliwe. Jako referent ds. rozliczania produkcji ubezpieczona nie nadzorowała pracy pracowników na produkcji podlegała bezpośrednio szefowi produkcji, natomiast pracę pracowników na produkcji nadzorowali mistrzowie.

W okresie od 30.08.1990 r. do 09.09.1992 r. E. L. przebywała na urlopie wychowawczym. Po powrocie z urlopu wychowawczego od dnia 10.09.1992 r. ubezpieczonej powierzono obowiązki kontrolera jakości w dziale kontroli jakości i laboratorium.

W okresie od 01.03.1995 r. do czasu powrotu Z. C. z urlopu macierzyńskiego ubezpieczonej powierzono obowiązki samodzielnego magazyniera.

Od dnia 29.08.1995 r. ubezpieczona wróciła na stanowisko kontrolera jakości. Do obowiązków kontrolera jakości należało: prowadzenie badań laboratoryjnych produkowanych wyrobów gotowych według obowiązujących norm PN, BN, ZN, prowadzenie kontroli odbiorczej gotowego wyrobu tj. znakowanie, pakowanie, estetyka, wygląd wyrobu, prowadzenie kontroli półfabrykatów i elementów z tworzyw sztucznych według norm, wzorców i ustaleń,

prorowadzenie badań wyrobów zgłaszanych do przedłużenia okresu trwałości, wystawienie atestów, prowadzenie badań laboratoryjnych związanych z procesami technologicznymi, wprowadzeniem nowych wyrobów oraz innych badań na potrzeby zakładu, prowadzenie kontroli odbiorczej surowców i opakowań, prowadzenie ksiąg kontrolnych (zakres czynności kontrolera jakości – akta osobowe). Na produkcji ubezpieczona pobierała próbki do badań, sprawdzała gęstość, lepkość produkowanych klei, sprawdzała czy etykiety są dobrze naklejane, czy butelki są szczelne. Łączny czas jej pracy na produkcji w dziale chemii i tworzyw sztucznych wynosił ok. 35-40% natomiast pozostały czas pracy ubezpieczona spędzała w laboratorium, gdzie wykonywała badania laboratoryjne, sprawdzała próbki wsadów przynieszone jej z produkcji, wykonywała próby surowców przychodzących do zakładu, wykonywała pracę badawczą nad zmianami receptur.

Od dnia 1 maja 1998 r. E. L. została przeniesiona do pracy na dział produkcji na operatora urządzeń dozujących, formujących i pakujących i na stanowisku operatora pracowała do końca zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. tj. do 29.02.2004 r.

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i obdarzonego przez Sąd wiarygodnością.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie E. L. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Sąd wskazał, że zgodnie z art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. nr 237, poz. 1656) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia.

Sąd podniósł, że rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury pomostowej, ani do emerytury w warunkach szczególnych. Ubezpieczona nie spełniała warunków do nabycia prawa do emerytury w warunkach szczególnych, gdyż na dzień 1 stycznia 1999 r. nie wykazała 15 lat pracy w warunkach szczególnych i jej wniosek z dnia 30.09.2010 r. został rozpoznany odmownie przez organ rentowy.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do uznania ubezpieczonej do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu jej zatrudnienia od 02.05.1984 r. do 25.03.1990 r. na stanowisku samodzielnego referenta ds. rozliczeń produkcji oraz od 10.09.1992 r. do 30.04.1998 r. na stanowisku kontrolera jakości. Praca wykonywana przez ubezpieczoną na obu wymienionych stanowiskach pracy nie stanowi pracy w warunkach szczególnych wymienionej w wykazie A, dziale XIV, poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983, nr 8, poz. 43), jako kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Sąd podkreślił, że charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczoną na stanowisku referenta ds. rozliczeń produkcji, który został opisany w stanie faktycznym nie jest pracą polegającą na kontroli międzyoperacyjnej ani dozorze inżynieryjno - technicznym na dziale chemii czy tworzyw sztucznych w Zakładzie Produkcyjnym w K.. Ubezpieczona w tym czasie podlegała bezpośrednio pod szefa produkcji, nie nadzorowała pracowników, natomiast nadzór techniczny na produkcji prowadzili mistrzowie oraz technolog. Odnosząc się natomiast do pracy ubezpieczonej na stanowisku kontrolera jakości Sąd wskazał, że aby powyższa praca mogła być uznana za pracę w warunkach szczególnych to musi być ona wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace w

warunkach szczególnych, a zatem ubezpieczona musiałaby pracę na stanowisku kontrolera jakości wykonywać na produkcji w dziale chemii i tworzyw sztucznych, gdzie wykonywana była praca w warunkach szczególnych polegająca na produkcji środków higienicznosanitarno-ochronnych oraz produkcja tworzyw sztucznych (poz. 17 i 24 działu IV w/w rozporządzenia). Tymczasem zarówno z jej zeznań, jak i zeznań świadków: Z. W. i D. S. wynika, że praca kontrolera jakości wykonywana była przez ubezpieczoną na produkcji w mniejszym niż połowa wymiarze czasu pracy tj. w granicach ok. 35-40%, natomiast pozostały czas pracy to był czas pracy przy wykonywaniu badań laboratoryjnych w laboratorium, które było odrębnym pomieszczeniem. Z zeznań świadka D. S. wynika również, że kontroler jakości wykonywał dużo pracy badawczej w laboratorium, polegającej na zmianie receptur produktów, wdrażaniu do produkcji nowych produktów w oparciu o przeprowadzanie badania laboratoryjne. Powyższe powoduje, że brak jest podstaw do zaliczenia ubezpieczonej do pracy w warunkach szczególnych pracy na stanowisku kontrolera jakości. Tym samym ubezpieczona nie spełnia przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych na dzień 1 stycznia 2009r.

Sąd podkreślił, że szkodliwe warunki na które ubezpieczona powoływał się w procesie, wynikające z tego, że przy pomieszczeniu w którym wykonywała pracę referenta ds. rozliczeń produkcji była produkcja kostek (...), czy, wynikające z tego, że laboratorium było niedużym pomieszczeniem bez dobrej wentylacji nie ma wpływu na potraktowanie pracy wykonywanej przez nią na tych stanowiskach za pracę w warunkach szkodliwych. Szkodliwe warunki zatrudnienia nie są tożsame z warunkami szczególnymi, zatem nie każda praca w warunkach szkodliwych dla zdrowia jest jednocześnie pracą w warunkach szczególnych. "Praca w warunkach szczególnych" jest pojęciem prawnym, zdefiniowanym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) i tylko praca spełniająca warunki wskazane w tych przepisach jest wykonywaną w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie jako niezasadne.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się wnioskodawczyni. Wniosła apelację. Zaskarżyła wyrok w całości domagając się zmiany wyroku i wskazując, że w okresach od 2 maja 1984 r. do 25 marca 1990 r. oraz od 10 września 1992 r. do 30 kwietnia 1998 r. świadczyła pracę w szczególnych warunkach na stanowiskach referenta ds. rozliczeń produkcji podstawowej i kontrolera jakości. W uzasadnieniu apelacji opisała rodzaj wykonywanych przez siebie czynności na w/w stanowiskach oraz panujące w zakładzie pracy warunki świadczenia pracy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne.

Sąd I instancji trafnie wskazał, że szkodliwe warunki zatrudnienia nie są tożsame z warunkami szczególnymi, zatem nie każda praca w warunkach szkodliwych dla zdrowia jest jednocześnie pracą w warunkach szczególnych. Wnioskodawczyni wykonując pracę na stanowisku referenta ds. rozliczeń nie wykonywał pracy polegającej na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług czy też dozorce inżyniersko – technicznym (Wykaz A Dział XIV poz.24). W przepisie tym chodzi o stały nadzór i bezpośrednią kontrolę procesu pracy pracowników wykonujących prace wymienione w wykazie A. Tymczasem wnioskodawczyni zajmowała się przede wszystkim - jak sama to opisała – wykonywaniem czynności ewidencyjno - rozliczeniowych surowców potrzebnych do produkcji i gotowych produktów, Sprawdzaniem ilości surowców chemicznych, wystawianiem dokumentów związanych z produkcją, przeliczaniem ilości wyprodukowanych wyrobów, kontrolą spirytusu, miesięcznym rozliczeniem zleceń produkcyjnych itd. Realizowała zatem swoje własne obowiązki, które nie polegały ani na bezpośrednim i stałym dozorce pracy innych osób wykonujących prace w szczególnych warunkach ani też na stałej i świadczonej w pełnym wymiarze czasu pracy kontroli ich jakości. Apelacja prezentując odmienny pogląd jest jedynie polemiką z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi i oceną dokonaną przez Sąd I instancji.

Apelująca nie przedstawiła też w apelacji żadnych argumentów wskazujących na błędne ustalenia faktyczne dotyczące świadczenia przez nią pracy na stanowisku kontrolera jakości w okresie od 10 września 1992 r. do 30 kwietnia 1998 r. Z ustaleń tych wynika, że praca kontrolera jakości wykonywana była przez wnioskodawczynię w około 35-40 % czasu pracy. Pozostały czas był poświęcony na wykonywanie badań laboratoryjnych, związanych ze zmianą receptur produktów służących wdrażaniu nowych produktów. Prace te - jak trafnie zauważył Sąd I instancji - nie stanowią pracy polegającej na kontroli jakości wytwarzanych produktów. Powyższe uwagi dotyczące okresu pracy od 10 września 1992 r. do 30 kwietnia 1998 r. mają jednak znaczenie marginalne, albowiem nawet uwzględnienie tego okresu pracy jako pracy w warunkach szczególnych nie prowadzi do spełnienia po stronie wnioskodawczyni przesłanki wykonywania przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, co jest jednym z warunków nabycia prawa do rekompensaty.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.